

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

III. An omnipotentia, ac Deus connexus, an inconnexus seu independens
sit à possibilitate creaturam?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

que in creatis ex reali earum identitate non inferretur; in Deo tamen admittenda necessario foret. Cum enim voluntas diuina efficaciter increata actibus, decretisque propriis suis ex prædicto voluntatis diuine fieri possit respectu eorum essentia sua efficaciam habet: si autem potentia alia exequente formaliter adhuc diuersa egeret, efficaciam è suo genere infinitam, & summam formaliter non haberet: quod cum efficacia diuina repugnat. Dices habere efficaciam in suo genere voluntatis applicandi nimirum potentiam exequentem: sed hæc, ni diuersa realiter potentia exequens sit, est chimærica efficacia. Et sane hæc summa agentis liberi perfectio est, ut nullius alterius, quam voluntatis sue virtute, adhuc formaliter omnia peragat, ut de suo loue nutu solo tremere fecisse Olympum Poetæ alicui.

5. Dices cum Durando: diuinam voluntatem non esse principium proximum operationum: cum decreto medio creata operetur. & tamen Omnipotentia principium proximum operationum esse debet. Nego primam antecedentem partem. Ad secundam, quia illa probatur distinguo: medio decreto tanquam potentia, nego: tanquam potentia voluntatis applicatione, concedo. Dices iterum ex ipso: diuinam voluntatem æquè verari, imo magis verari circa Deum, cuius tamen potentia actiua non est, quam circa creaturas. Negatur facile consequentia. Est enim eiusmodi: non est potentia respectu eius, quod fieri nequit: ergo nec respectu eius quod fieri potest. Similiter non est potentia ad desiderandum Deum: ergo neque ad desiderandum creaturas. Arguit Soar. Deus non ideo potest producere quia vult, sed potius ideo vult, quia potest, ut recte S. Thom. quæst. 25. art. 5. ad 1. ergo potentia diuersa est formaliter in Deo à voluntate. Negatur consequentia. Neque enim potentiam, siue Omnipotentiam in volitione, sed in voluntate constitimus: ac proinde, quia potest producere, vult producere, quia nimirum eadem est potentia volendi, & producendi.

6. Denique dices volitionem Dei necessariam erga seipsum, & (ut aliqui volunt) erga creaturas posibles, mediare inter Dei voluntatem, & liberam volitionem efficacem de earum existentia: ac proinde in ea esse ponendam Omnipotentiam. Maxime, cum ex simplici complacentia erga possibilia videatur Deus moueri, ut eas existentia donare velit, sicuti ex complacentia amici ad volendum illi bona mouemur: quo inlatur nostri, quoad hanc partem, solutio Vasquezij: quod scilicet simplex illa complacentia non sit actiua, seu impulsiva ad opus. Si enim ad decretum efficacem, impellit ad opus. Negatur tamen antecedens. Dei enim volitio, & amor necessarius erga seipsum, atque erga creaturas posibles non mediat inter decretum efficacem de earum existentia, & diuinam voluntatem: tum quia possibilia adhuc præcise, amor in Deo non est, ut cit. 2. controu. 4. videbimus: tum quia ad quodcumque obiectum comparatur eadem formaliter infinita Dei volitio, & amor indiuisibiliter est. Sicuti, & omnipotentia, ad quancumque creaturam comparatur, eadem formaliter indiuisibiliter infinita Omnipotentia Dei est ex parte obiecti, etiam per nostram rationem infestis: quia, sicut reliqua attributa diuina, quæ diuina è genere, & conceptu suo infinita per denegationem termini, extrinseci etiam, sunt, ut sæpè diximus: quo impugnata est sententia Soarij diuidentis per rationem potentiam productiuam vnus possibilis, à productiua alterius possibilis, ut videre in illo est n. 51.

QVÆSTIO III.

An omnipotentia, ac Deus connexus, an inconnexus, seu independens sit à possibilitate creaturarum?

STENDIMVS Deum esse ens à se, seu, quod idem est, à nullo tanquam à causa pendere posse: ac proinde nullius principij existentiam, ut sit,

pro natura priori supponere posse. Restat nunc pro ampliori, ac summa Dei independentia à reliquis entibus enucleanda, an saltem, tanquam à termino connexionis, seu respectus sibi intrinseci ad illas, à creaturis pendeat: sicut actio à suo termino dicitur dependere. Et quidem creaturis existentibus inconnexum, & independentem, adhuc tanquam à termino, ab illis esse Deum ambigit nemo. Tum, quia, & Dei in illis exequendis libertas, & eorum contingentia deficeret: ac proinde possibilia omnia semper ab æterno, & in æternum Deo coæva exitura exinde forent: contra experientiam euidentem, & certior omnino euidentia fidem. Tum, quia, quauis earum non existente Deus non solum defectibus conuinceretur, sed deficiens: quare, & Deum non existere, non ex vno solum, sed ex tot capitibus, quot sunt possibilia negationes, conuinceretur.

2. Cum autem præfata incommoda è connexionem Dei cum creaturarum possibilitate, quæ, nec contingens, sed necessaria est, nec libero Dei subiaceret decreto, minime inferantur; eius à creaturarum possibilitate, tanquam à termino dependentia liberius tutiusque videtur affirmanda: quare ipsius independentia à possibilibus tanquam ab intrinseca connexionis termino quæstioni adhuc videtur subiacere: & quidem sub vnus quæstionis nomine duplex Recentioribus, later quæstio pro connexionis duplicitate, physica nimirum, & metaphysica, seu logica, quam appellant. Primam nouimus omnes, respectumque realem transcendentem vnus ad aliud esse dicimus: cuiusmodi est in actione, tum ad termini, tum ad sui principij existentiam: atque vniuersum modi cuiusvis ad rem, cuius modus est. Logicam vero, seu metaphysicam illam vocant Recentiores connexionem consequentia, quæ ex vno prædicato ad aliud, cui reipsa identificatur, legitima efformatur consequentia: quæ quidem vera propositionum connexio est; non autem vera prædicatorum connexio, sed identitas: cum eiusdem ad seipsum vera connexio esse non possit. Sed quidquid de vera eiusmodi prædicatorum connexionem sit, de ea nihil nobis agendum in præsentiarum est. Nisi enim creaturarum possibilitas cum Deo, eiusque omnipotentia identificetur (de quo postmodum quæstione tota agemus, ac negatiuam partem contra Recentium argumenta obfirmabimus) dubio de Dei cum possibilibus metaphysica, seu logica connexionem locus non est. Quare de physica solum, realique ac vera connexionem Dei cum possibilibus creaturis tota hæc instituitur quæstio.

CERTAMEN I.

Deus nullatenus creaturis possibilibus physice connexus est; imo vero ab eis, etiam tanquam à sue entitatis termino, est prorsus independens.

1. Physicam Dei cum possibilibus connexionem docuisse referuntur ex antiquis nonnulli, ut Caietanus, & Thomistæ vetustiores; quorum tamen nemo non nostræ conclusioni assensur, ut apud profundum Doctorem, sagacissimumque alienarum mentium indagatorem Gabrielem Vasquez videri est 1. part. tom. 1. d. 104. cap. 6. n. 23. vers. verum, ut supra dixi. Ex Recentioribus tamen Dominicanis (quos Thomistas nominant.) Ita sanè docuere Bannez, Albelda, Ioann. à S. Thoma, quibus, & Lorca accessit. Ex nostris opinionis huius primipulus refertur eximius Doctor Franciscus Soarez 2. de attribut. cap. 25. & 26. cuius tamen mentem dubiam reddit Pater Franciscus Alfonso d. 10. physicor. sect. 3. num. 38. verum in ea fuisse sententia certissimum, vel inde est, quod ipsi, sub Recentiorum nomine, impugnando citatum caput Vasquez scripserit: & coram cum simul ambo Compluti legerent celebri illo argumento de Dei necessario defectu si simia, vel eius figura deficeret, quod eo capite vers. 3. Manifesta ratione, ac deinceps Valsq. persequitur, Soarium impugnasse oculos, & auritus Prouinciarum huius

huius Tolentia testes plures audiui. Idcirco Sorium secuti eandem sententiam ex nostris, non admodum ventis, tenuere Salas, Thomas Pius, Herize, Fafolus, Tannerus, Zuniga, Ruiz de Monroia, Granados, Arriaga, Martinon, Ribas, Franciscus de Lago, Franciscus Amicus, quos sequitur nuperim Ribadeneira de scientia d. 7. cap. 1.

2. Verum, cum plura sint in Deo prædicata, in eo assignando, cuius titulo Deus cum possibilibus creatis connectatur, citati Doctores minime conveniunt. Ex eis enim non adeo recentes ex prædicato omnipotentia eiusmodi connexionem Deo competere cum Sorio putant: atque inde ex prædicato ideæ, ac verbi, quod in secunda persona Trinitatis, & omniscentia communis, ac divinorum decretorum autumant convenire. Noster autem Antonius Perez à Castellana Provincia, vit ingenij acumine nulli secundus, non solum ex eis prædicatis, sed ex prædicato entis à se, ac summè necessarij eiusmodi connexionem cum possibilibus creaturis in Deo suadere conatur speciosis adeo, atque subtilibus sophismatibus, ut nobiles quoque, tam suæ, quam Tolentia nostræ Provincie Recentiores ad suas traxerit partes, ac reliquos contrariarum sentientes malè vexaverit. Ea tamen omnia (ne vterius contra veritates Theologicas in hac materia; atque in aliis ad quas fallaces illi arguendi modi facile traducuntur, militent) virgebimus certam. 2. vbi ita ea diluimus, ut vitia formæ etiam deregamus.

3. Iam vero Deum possibilitati rerum creaturarum physice non connecti, imò vero ab ea, etiam, ut à termino, independentem proflus esse, totius antiquitatis sententia fuit: ita expresse S. Anselm. cap. 14. Monologij, S. Thom. 1. part. quæst. 13. art. 7. vbi Caiet. §. quæ ad quartum. Item 2. contr. gent. cap. 12. vbi Ferrar. §. circa istam S. Bonau. & Capreol. in 1. ad 30. qu. 1. art. 11. conclus. 3. ad 1. Gregorij, & art. 2. ad 3. Greg. Deza Hispal. art. 1. conclus. 3. cunct. & art. 4. ad 1. Gregorij contra 3. concl. Agyd. Rom. & reliqui Thomistæ veritiores, Scotus in 1. d. 30. §. Ad 2. quæstionem, quem sectantur Scotistæ omnes, & Nominales. Greg. Okam. Gabriel, Aureolus, Pellantius, & Faber. His accessit Durand. dist. eadem. Præcesserant vero citatis Alex. Alenf. Albertus Magnus, Ricardus, atque Henricus quodlib. 9. quæst. 1. Ac demum ex nostræ societatis Doctoribus Profundus Valq. citato loco, Arrubal, Becan. Raynaudus, uterque Hurtado Complut. & Salmantin. Albercin. Luis Torres Hemelman, Alarcon, quos reuli loco citando ex nostra controuers. de Trinit. Ouiedo. Franciscus Alfonso, & Ripalda: quibus adde Gamach. & Basilium Legionensem. Atque huius sententiæ fidem facit tor grauissimorum Patrum, & scholasticorum, non solum in sententia, sed, & in eius fundamenti consensu: id, quod uerba opinionis doctoribus minime leuè. Posuit autem illud Anselmus, atque magis ad scholas Scotus: illustrant autem ad scholas etiam noster Valquez: cique nos nonnihil lucis adiecimus controuers. de Trinit. d. 5. q. 2. c. 1. n. 2. adiecimusque in presenti.

4. Est autem argumentum huiusmodi. Deus è conceptu, & existentia sua est ens summè necessarium ex iis, quæ esse, vel excogitari possunt: si enim aliud magis necessarium possibile, vel excogitabile esset hoc aliud esset Deus, non autem hoc, quod Deum esse dicimus. Atqui, si Deus connecteretur possibilitati creaturarum non esset ens summè necessarium ex iis, quæ esse, vel excogitari possunt: ergo neque esset Deus: consequentia est legitima, Minor autem aduersarij ipsi est certa. Siquidem relatio, & connexio sublati termino stare nequit: quare, si connexio cum possibilitate creaturarum Deo intrinseca, & identificata, & proinde Deus reipsa est, sublata earum, vel cuiusvis: etiam ex eis, possibilitate, Deus non existeret, imò & repugnabit per locum intrinsecum: valebitque consequentia, Deus existit: ergo possibilis est creatura; atque ab opposito consequentis ad oppositum antecedens: non est possibilis creatura, v. g. simia cauda, vel musca: ergo neque est Deus. Ut aduersarij & admittant, & contendunt. Maior vero nostri syllogismi ex terminis videtur nota, & ratione ibi subiecta satis probata. Sed tamen eam distinguunt aduersarij, est summè necessarium ens absolute, ac negatiue, concedo Maiorem: quia absolute necessario Deus est, atque existit, neque est aliud

magis necessarium possibile, vel excogitabile; comparative nego Maiorem: quia nulla est necessitas, intrinseca præterit, maior altera imò neque esse potest.

5. In huius solutionis impugnatione tota rationis nostræ virtus consistit: quare vnam necessitatem elidendi, posse esse altera necessitate efficiendi, siue non repugnandi, maiorem ostendendum nobis hic erit, ac proinde Deum esse ens summè necessarium eorum, quæ esse excogitative possunt etiam comparative. Id autem probatur primò: quia, licet necessitas rei ita excludat omnem physicam contingentiam, tam in rebus, quam in veritatibus; tamen potest suscipere magis, & minus. Ut enim citato loco de Trinitate ostendebamus; Certe propositio, quæ omnem etiam contingentiam excludit efficiendi rem aliter, ac enuntiat, magis suscipit, & minus. Nec valet id esse ratione mediorum, quibus innititur, certiorum; quia, si necessitas è suo conceptu maior esse non potest, neque id ab extrinseco poterit habere: tum etiam: quia ad prima principia veniunt, quibus propositiones deductæ innituntur, intrinseca ea maior necessitas vnius, quam alterius esse debet. Ac de fide aiebat Paulus certiorum de se esse, quauis euidencia illis Petri. 2. cap. 1. *Sed habetis firmiter prophetiam sermonem.* Atque eo quidem valde necessitas efficiendi, & impossibilitas non efficiendi, seu aliter efficiendi, à veritate propositionis, & æqualitate, ex qua arguunt, ad indiuiduam necessitatem ita efficiendi, vel impossibilitatem, non ita, seu aliter efficiendi Recentiores Complutenses dilcordat. Illar enim in indiuiduam physicam, ac metaphysicam consistunt: unde magis, & minus nullatenus suscipiunt; secus hæc, ut vidimus: nam possunt esse aliqua, tam intrinseca, quam extrinseca, quæ fortius oppositum modum efficiendi, longiusque propulsent: ac proinde, & necessitas, ita efficiendi, atque impossibilitas aliter efficiendi longius arceatur: quare, & propositionis, & rei veritas, atque esse, fortius, certiusque consistit. Unde S. Thom. 1. part. qu. 2. art. 3. quarta via Deum esse ostendit: quia in rebus inuenitur aliquid magis verum, bonum, & nobile: ac proinde, & esse debere aliquid, quod sit summè verum, bonum, & nobile, quod ipsum Deus est.

6. Atque inde etiam constat, cur, licet, quoduis suum contradictorium aequè excludat, atque aliud quodvis: ita, ut nullam contingentiam huius admittat, sed necessario illud excludat, faciatur impossibile: tamen non sit æqua necessitas in omnibus illud excludendi, reddendique impossibile: quia non omnium æqua est necessitas efficiendi. Unde, ethi existentia Petri omnino eius negationem impossibilem reddat; alit, quia minus constans est Petri existentia, quæ eius negationem excludit, reddiditque pugnantem, quia contingens est, non efficitur ea negatio absolute impossibilis: ergo, si Dei existentia maioris constantiæ, quam creaturarum possibilitas adstruatur, minus erit impossibilis impossibilitas creaturarum, quam non esse Dei: licet coniungi utrumque extremum implicet: quia ut Petri, v. g. impossibilitas inducatur minus constans, ac fortis, minorque necessitas vincenda metaphysice foret, quam sit in existentia Dei, ut eius inducat negatio. Confirmatur, & explicatur: quia ex prædicato creaturæ creatura possibilis supponit tanquam terminum suæ intrinsece possibilitatis Deum, licet non actu operantem, actu existentem; cum essentia sua Deus actu existens sit: ergo è conceptu suo Deus existens magis necessarius est, quam creaturæ possibilitas. Quod enim explorato ad aliud supponitur, magis necessarium est eo, ad quod supponitur, ut patet in conclusionibus, & præmissis, de quibus constans est illud Aristotelicum proloquium. *Propter quod vnumquodque tale, & illud magis.*

7. Probatur secundo maior necessitas, & impossibilitas vnius rei, quam alterius: quia alioqui in eis, quæ contradictionem implicant, non posset vnum alio magis implicatorium, & falsum esse, quam aliud: at hoc est contra expressam doctrinam Aristotelis 4. metaphysicor. text. 18. dicentis inter falsa, & ea, quæ contradictionem implicant vnum esse magis falsum, quam aliud. Et contra exempla manifesta: ergo necessitas, & impossibilitas vna potest esse alia maior. Exempla sunt plura, & obuia vnum solum, vel alterum proferam. Primum sit Aristotelis citato loco, vbi hoc exemplo suum axioma constituit, *Magis enim, aut, falsum est dicere duo sunt mille,* quam

quam duo sunt quinque: cum tamen utrumque impossibile, & implicatorium sit, atque ex inde falsum. Secundum exemplum sit ex aequalitate impossibili, atque inaequalitate necessaria minoris quantitatis continuae cum maiori. Licet enim eius, cum quavis maiori aequalitas impossibilis sit, & inaequalitas necessaria; tamen, quo minus & minus extremum utrumque commensurationis est: magis eorum necessaria est inaequalitas, magisque impossibilis aequalitas: v.g. templi cum toto caelo, quam cum toto orbe terrarum: quia, licet, per impossibile, toti terrarum orbi templum aequaretur, ac respectu illius inaequalitatem amitteret; tamen toti caelo necessario inaequalis maneret, atque eius cum illo aequalitas maneret impossibilis: quare, licet contingentia aequalitatis templi, & impossibilis inaequalitatis respectu utriusque remota ab illo sit, atque longius respectu calis remota est, quam respectu terrae.

8. Probatur tertio eadem maior necessitas, & impossibilitas metaphysica oppositi in vno, quam in altero: quia maior impossibilitas est identificandi, siue admittendi Deo peccatum graue, quam peccatum leue: & tamen utrumque est impossibile: ergo datur vna impossibilitas maior altera, atque necessitas oppositi altera maior. Probatur maior propositio. Vbi est maior ratio repugnantiae ibi est impossibilitas maior. Atqui maior est ratio repugnantiae identificandi, siue admittendi Deo peccatum graue, quam leue: ergo maior est impossibilitas identificandi, siue identificandi Deo peccatum graue, quam leue. Minor (quae sola videbitur aduersariis probatione eger) sic probatur. Ratio repugnantiae admittendi, siue identificandi peccatum Deo, est malitia peccati: haec est maior in graui, quam in leui: ergo maior ratio repugnantiae est admittendi, siue identificandi Deo peccatum graue, quam leue. Confirmatur primo: quia malitia maior magis opponitur Deo, ac proinde magis validiusque illud destrueret admissa, quam minor. Secundo: quia maius peccatum, & malitia magis improporcionada, distatque a bonitate Dei infinita, quam peccatum, & malitia minor. Quod si vna necessitas essendi, & impossibilitas non essendi, seu aliter essendi maior in vno, quam in alio esse potest: manifestum est summam, etiam comparatiue ad possibilitatem creaturatum, Deo concedi debere.

9. Denique probatur nostra sententia, & simul maiorem necessitatem, & impossibilitatem aliter essendi in vno, quam in alio esse posse. Etenim impossibilitas omnium possibilium maior est impossibilitate vnius possibilis: v.g. Petri: plures enim repugnantiae, vincendae sunt, ut omnia possibilia sint impossibilia, quam, ut solus Petrus sit impossibilis. Vnde in primis sit: posse esse vnam impossibilitatem altera maiorem saltem extensiuè: quo admissio nulla assignari repugnantia potest, ut maior intensiuè etiam non admittatur: imo ea in Dei negatione intensiuè maior, quam in alio quouis possibili facile ostenditur, quia Deus, ut minimum, ita necessarius est suo conceptu est, ut eius necessitas aequaleat saltem necessitati omnium possibilium collectivè sumptorum: ergo habet secum identitatem impossibilitatem non essendi, quae aequat ad minus, collectionem impossibilitatum repugnandi omnium creaturatum simul: ergo intensiuè, ac identicè est ens maioris necessitatis, quam sit necessitas cuiuslibet possibilis seorsim, & omnium cum in omnibus simul non sit necessitas possibilitatis, atque impossibilitatis non repugnandi intensiuè maior, quam in creatura vna, sed solum extensiuè. Ex quo rursus inferitur absolute maiorem, & perfectiorem esse repugnantiam non essendi, & necessitatem essendi in Deo, quam in aggregato omnium possibilium simul: argumento, quo probatur Deum perfectiorem intensiuè esse cunctis creaturis: quia continet in se identicè, ac proinde eminenter, omnium simul sumptarum perfectionem.

CERTAMEN II.

Itur obuiam aduersariorum argumentis.

1. Praefata argumenta non pectat solum, ut autumant Recentes, sed rigido etiam scholastico iudicio in connexionem, atque independentiam Dei à creatis possibilibus, etiam tanquam à termino, euincunt: fuerat quidem vnicum sententiae aduersae argumentum, è praedicatione omnipotentiae, & similium, quorum voces respectum sonant, petrum. Cui satisfactum haecenus fuerat in voce quidem respectum sonare, in praedicatione vero Dei esse nullum; ac proinde omnibus deficientibus creatis possibilibus manentem intrinsecam Dei virtutem, quam ob vocum, non aequinoctiarum, defectum diximus esse virtutem producendi creaturas, si non implicent, quaeque ab extrinseca creaturarum absoluta seu potius extrinsece etiam expedita ad agendum, virtus & potentia denominatur. Ita, inquam, veteres aduersarij arguebant: atque ita eorum argumento fiebat satis. Sed iam Recentes ita ex praedicatione eodem omnipotentiae nos impetunt, & virgunt.

2. Omnipotentia è conceptu suo est potentia productiva Petri, v.g. ac non chimera: ergo è suo conceptu inferit distinctionem Petri, à chimera: ac proinde possibilitatem Petri. Consequentia patet: nequit enim esse idem realiter, ne dum formaliter, potentia, & impossibilitas respectu eiusdem termini. Confirmatur, & impugnat solutio praecedens: quia omnipotentia, de se, est potentia producendi Petrum, si sit possibilis, secus, si sit impossibilis, ut dicebamus. Item de se est complebilis in ratione absolutae potentiae per Petrum possibilem, non autem per impossibilem, & chimericum: haec autem aptitudo intrinseca Omnipotentiae inferit necessario distinctionem Petri veri à chimera: ergo Omnipotentia connectitur cum ea distinctione, ac proinde cum altero extremo, cuius est potentia, & quo constat tanquam parte distinctio. Sed negatur est antecedens primum de potentia absolute tali dicta. Confirmatio peccat in eo, quod ponit conditionem necessariam ad potentiam absolute dictam in antecedenti, nempe possibilitatem ipsam Petri, licet non affirmatam absolute formaliter, atque apprehensam in hypothese, & aequialenter affirmatam ad illationem, ut in omni euenit conditionali: ex ea autem possibilitate supposita nihil ingenij habet, quod eadem possibilitas in conclusione deducatur. Nec inde probatur ex Deo intrinsecis inferri, sed ex seipsa. Est enim rerum possibilitas complementum omnipotentiae absolute dictae, extrinsecum quidem, & quod virtus, seu omnipotentia quoad intrinsecum absoluta, & actiua nec respicit, nec curat: quare ea possibilitas in hypothese ponit in hypothese omnipotentiam, non quoad intrinsecum eius, quae absoluta à possibilitate omnino est, sed quoad extrinsecum, quo omnipotentia absolute dicta talis resultat, ac denominatur, cuiusque capacitate, passiva, ut fiat ad eius operationem actiua de se adequatè omnipotentia, expeditur.

3. Vnde constat quoad intrinsecum Omnipotentiam non esse potentiam producendi Petrum, si sit possibilis: id enim esset non esse absolute, sed conditionate potentiam: ac proinde connecti cum possibilitate, ut quoad intrinsecum potentiae absolute esset: Talis igitur est, quoad totum, quod dicit intrinsecum, & extrinsecum omnipotentia absolute dicta talis: quare falsum est omnipotentiam, de se, & quoad intrinsecum, esse potentiam producendi Petrum, vel quidpiam aliud, si sit possibile, ut assumebatur: licet omnipotentia absolute talis dicta, & quoad denominationem, quae capacitate passiva, seu possibilitate rerum constat, potentia productiva Petri dicatur conditionate fore sub hypothese, & conditione possibilitatis Petri. Sed inde solum inferitur ex hypothese possibilitatis Petri Petrum possibilem distinguere à Petro chimera: ac proinde idem inferri ex seipso, quod nullo eger discursu, neque aduersariorum intento conducit. Illud de comple-

ORTEGA
En la par
D Via

bilitate, omnipotentia, seu aptitudine, ut compleatur possibilitate Petri, non autem chimera: si sermo sit de omnipotentia intrinseca Dei, complebilis non est: cum, quo ad intrinsecum, completa sit, si autem secundum quod dicit potentia absolute dicta talis nostro modo concipiendi, & quoad denominationem, est vera, sed contrahet complexum ex intrinseca potentia Dei, & possibilitate Petri, ex qua inferitur, & Petri possibilitas, & distinctio eius a chimera non autem ex omnipotentia quoad intrinsecum sumpta, ut contendebatur.

4. Eodem vicio plura alia sophismata laborant, quale est illud, Deus essentia, & ab intrinseca eptitate connectitur cum hac veritate: *si Petrus existat cum suis praedicamentis essentialibus Deus cognoscat illum ut existentem sine contradictione*. At hec connectitur cum possibilitate Petri. Etenim ex eo, quod, si Petrus existat, cum suis praedicamentis, cognoscatur a Deo existens sine contradictione, id ipsum possibilitas Petri est: ergo, & Deus essentia, eptitateque sua connectitur saltem mediate cum Petri possibilitate. Maior est absolute falsa de Deo secundum intrinsecum sumpta. Ratione autem conditionis posita in maiori, ubi possibilitas Petri clauditur est vera. Item ex cognitione Dei, quoad intrinsecum sumpta, non inferitur Petri existentia sine contradictione, casu quo existat, seu, quod idem est, eius possibilitas. Sed ex ipsa, & obiecto, in quo eadem conditio, & possibilitas continetur: vade Petri possibilitas ex se ipsa inferitur, non ex Deo intrinseca. Nec alia eget solutione illud sophisma Deus a praedicato intellectui connectitur cum eo, *quod si Petrus existat ita sciat Petrus existere*, ut non ignoret eius existentiam: atqui inde inferitur ita Petrus existere, ut non detur eius carentia: quod ipsum est Petrus esse possibilem: ergo ex intrinseca Dei inferitur Petri possibilitas, quod est Deum cum illa connecti. Sed tamen, ut dixi, & praedicato intellectui praecise non connectitur cum cognitione, & non ignoratur existentia Petri, sed ex hypothese ipsa, quod Petrus existat. Quod additur necessarium ut inhiat simpliciter, & de suo genere cognitionis diuina ad illam, sicut & ad creaturam quous obiecta sine sui extensione intrinseca extendatur.

5. Neque aliud est duorum sophismatum, quae ex parte diuina voluntatis, seu volitionis assumuntur a nonnullis. Primum est, Deus habet connexionem cum eo, quod nihil sit nisi eo volente, aut permitte: at nequit velle, aut permittere chimaram: ergo habet connexionem cum eo, quod non sit chimara. Ceterum Deus, secundum se solum, cum ea veritate, quae ponitur pro praedicato maioris, connexionem non habet: licet ea veritas connectatur cum Deo: continet enim essentialem dependentiam creaturarum a Deo, cuiusque voluntate in existendo: atque earum continet possibilitatem; quare, & connexio Dei cum creaturis inferenda, supponitur in maiori clanculum. Est enim huic aequalens. *Deus habet connexionem cum eo, quod si creatura existat detur decretum, vel diuina permissio*. Alterum est, *Deus de se atque ab intrinseco est determinatus, ut sua decreta habeant effectum*: ergo de se & ab intrinseco connexus est cum eo quod sua decreta non frustrentur: atqui, si Petrus existeret, & non existeret simul diuinum decretum frustretur: ergo periret Deus, si Petrus implicaret, ac non esset possibile. Verum quis non videat falsum esse antecedens primum, & in terminis implicare. Etenim supponitur in illa existentia decreti, & creaturae decreti possibilitas, quae ad decretum de ipsa supponitur, ad quorum neutrum determinatus de se, & ab intrinseco praedicatus Deus est: ac proinde, neque de se cum decreto in frustratione connexus, sed solum ex decreto liberi, & possibilitatis creaturarum suppositione: quibus nulla syllogistica artis ope possibilitas creaturae deducitur, quae in antecedenti supponitur.

6. Atque, vti semel clarius fallacia antecedentium horum, & similia de veritatibus conditionalibus, cum quibus Deus nonnexus de se ab aduersariis assumitur ad oculum pateat, aduerte impotentiam frustrationis decreti absolutam (quod ipsum de falsificatione diuina cognitionis suo modo dictum pura) duo includere, & inhiatam Dei potentiam, & perfectionem intrinsecam necessariam, atque indefectibilem, & possibilitatem creaturae, seu decreti: vnde Deum connecti cum in frustratione decreti

nihil aliud ex parte Dei dicit, quam connecti cum eo, quod existente decreto, seu possibilitate creaturae Deus, cuiusque intrinseca perfectio existat: non autem cum eo, quod non existente decreto, & possibilitate creaturae Deus, cuiusque intrinseca perfectio non existat, ut opus erat ad hoc, ut Deus de se, & ab intrinseco connexus cum creaturae possibilitate monstraretur. Etenim cum quodvis ex pluribus complexum alterius defectu necessario deficiat, & sola deficientia decreti seu possibilitatis creaturae deficiat in frustratione decreti, quin Deus, cuiusque perfectio intrinseca deficiat. Si autem decreti, & creaturae possibilitas (quae alterum ex constituentibus complexum illud est) non deficiens, sed esse, ac suo modo existere supponatur: cum nequeat complexum illud ex parte horum deficere, quae supponuntur, sed solum ex parte Dei, cuiusque intrinsecae perfectionis, quod vince ex constituentibus complexum illud restat: atque hoc fit omnino necessarium, & indefectibile: sit sane ex suppositione decreti, & possibilitatis creaturarum connecti cum eo quod detur complexum in frustrationis, seu in frustrationis decreti: sed hoc est idem formaliter, atque connecti (si ita de eodem ad seipsum loqui liceat) cum se ipso Deum. Etenim connecti vnam partem complexi cum eo, quod existente altera parte eiusdem, existat complexum, idem formalissime est, atque connecti illam partem cum eo, quod ipsa existat: cum nihil aliud sit existentia complexi, quam vtriusque partis existentia.

7. Instant adhuc ex praedicato Dei intellectui inhiat, si Petrus existeret, & non existeret simul: legitime inferetur Deum cognoscere Petrum existere, & non existere: atqui cuiusmodi cognitio esset chimara, ac insuper identificata cum Deo: ergo Deus esset chimara, si Petrus existeret, & non existeret simul, siue esset impossibile: ac proinde cum Petri possibilitate connectitur & praedicato intrinseco infinite intellectui Deus. Item cuiusmodi cognitio contradictorii obiecti esset falsa, ac Deo repugnans: ac proinde de positione cuiusvis obiecti impossibilis contradictorii repugnaret Deus. Verum cuiusmodi cognitio contradictoriorum, ex hypothese quod existant, falsa nunquam esset: cum ex se representaret illa, uti esse supponuntur. Sed neque esset ipsa chimara, sed obiectum, quod supponitur, & ad quod ex eius positione, & infinitate representationis suae, sicuti ad vera, ac non chimarica obiecta ex eorum extrinseca positione, terminatur: quas solutiones faciliores, ac veriores, iudico eis, quae admittunt esse falsam, & chimaricam cuiusmodi cognitionem, quoad denominationem, atque ita Deum defecturum solummodo inferi. Etenim ex eo quod Deus chimaram, & ens rationis in hac propositione cognoscat, *si equus esset rationalis, esset risibilis*, ut communiter admittitur, nemo inferre somniabit Dei cognitionem, vel falsam, vel chimaricam esse: sed omnem falsitatem obiectiuam, & chimaricam rationem in obiecto sistere: neque ad diuinam cognitionem transire.

8. Clamant deficientibus creaturis possibilibus liberalitatem, misericordiam, iustitiam, & plura alia diuina attributa, Deoque intrinseca defectura, ac proinde tollendum e medio Deum. Ecquid autem aliud est ab intrinseco Deum cum earum possibilitate connecti, quam ad eius defectum necessario deficere? Respondetur facile non peritura cuiusmodi attributa, quoad intrinsecum earum, sed quoad materiam, qua, ut absolute talia dicantur, ac denominentur, seu potius exerceantur, opus habent ex omnipotentia: tandem ita sibi obiciunt ingeniosi Recentiores, si esset creatura, quae non dependeret a Deo legitime inferretur carentia Dei: quia non esset omnipotens: aut si Petrus existeret, ac non existeret, simul esset creatura independentens a Deo, ac proinde esset chimera: ergo eo casu deficeret Deus, minor parer. Si Petrus existeret, ac non existeret simul, existeret, ac non produceretur a Deo: quod ipsum est non dependere ab illo. Respondent ipsi non fore Deum, si esset creatura ab ipso independentens positum, independentia orta ab esse positum creaturae, secus independentia negatiua orta ab eo, quod creatura non sit quo solummodo Petrus existens, & non existens simul a Deo non dependeret. Verum facilius negatur minor. Nam Petrus existens, & non existens simul creatura non esset, sed chimara, quae nullatenus a Deo dependere potest nec Dei potentia, & arbitrio subiacere. Nam tam existentia creaturae,

turæ, quam eius negatio, cum veraque contingens sit, è Dei arbitrio, & concursu, siue positivo, siue negativo pendet, dummodo vitalis, ac libera creaturæ eiusmodi negatio non sit.

CERTAMEN III.

Alia Recentium eorundem argumenta.

1. Vt iam ad Recentium argumenta: ea vero ex prædicato entis summe necessarij, ex quo Dei independentia omnis à creatura, etiam tanquam à con-
 ceptionis termino, demonstrari tot retro sæculis visa Theologis est, à Recentioribus peruntur. Primum, il-
 ludque apud ipsos validissimum est. Deus è prædicato intrinseco entis summe necessarij est possibilitas coexi-
 stendi Petro possibili, & impossibilitas coexistendi Petro
 chimærico: sed hæc prædicata inferunt distinctionem
 Petri possibili à chimærico: cum possibilitas, &
 impossibilitas identificata respectu eiusdem termini esse
 nequeant: ergo Deus è prædicato entis summe necessarij
 inter possibilitatem Petri possibili, ac proinde cum ea
 connectitur. Patet consequentia: quia Petri possibilitas
 nihil aliud est, quam distinctio ab omni implicatorio, chi-
 mærico, & impossibili. Maior probatur: quia quiddam
 necessarium est, eo ipso potest coexistere omnipotenti exi-
 stenti, cuiusmodi est Petrus possibilis: quod autem sit
 impossibilitas coexistendi Petro chimærico suaderetur: quia
 Deus, ex se, est impossibilitas distinctionis sui à seipso:
 sed si coexistere posset Petro chimærico, siue Petro exi-
 stenti, & non existenti posset distingui à seipso Deus: ergo
 esset Deus potens, ac impotens simul coexistere Petro
 chimærico: ac proinde Deus implicatorius, & chimæri-
 cus. Minor probatur. Si Petrus existat, & non existat si-
 mul, ita existeret, ut verum sit nullo modo existere: quare &
 verum erit Deum Petro coexistere, & nullatenus coexi-
 stere Petro: ergo distingueretur à seipso Deus. Probat
 consequentia hæc hoc syllogismo in Darij: omne
 nullo modo coexistens Petro distinguitur ab omni coexi-
 stenti Petro: sed Deus est nullo modo coexistens Petro:
 ergo Deus distinguitur ab omni coexistenti Petro: quare
 & à seipso, qui Petro coexistens est. Alio item syllogis-
 mo in Camestres. Omne existens est simile Petro: sed nul-
 lum existens est simile Petro: ergo nullum existens est
 existens: ac proinde nec Deus est existens, cum aliquid
 existens sit Deus.

2. Verum, si argumentum hoc demonstratio sit, ut
 autem Recentiores, ac non, vii nos censuimus, putas
 paralogismus. Primo: Deus non cum possibili bus solum,
 sed, & cum impossibilibus è prædicato summe sue ne-
 cessitatis, intrinseco connectitur: cum non minus in-
 trinseca Deo sit impossibilitas, seu impotentia coexisten-
 di chimærico Petro, quam possibilitas, seu potentia
 coexistendi Petro possibili: ac proinde non minus infer-
 ritur ex extrinseco Dei prædicato impossibilitas chimæra,
 quam possibilitas creaturæ cuiusvis. Quod est omnino
 paradoxum, atque ridiculum. Secundo: eodem argu-
 mento demonstratur æque nullum esse ens possibile,
 quod cum cuiusvis alterius possibilitate non connectatur:
 ac proinde intra spheram Omnipotentia: eiusque ter-
 minos nullum ens ab illo alio quovis absolutum exco-
 gitari, ne dum velle viqueam posse: quod æque inauditum
 est, & paradoxum. Tercio: nullum creatum existens
 esse posse, cuius existentia ipsa à reliquorum possibilitate,
 imo, & existentia non pendat: cum quodvis è præ-
 dicato existentia potens sit coexistere cuius alteri exi-
 stenti, & impotens coexistere non existenti. Vnde vel
 Omnia possibilia existunt, vel existit è possibilibus nul-
 lum. Quarto: nullum erit ens creatum quod non sit con-
 tingens possibilitas cæterorum: quia possibilitas cuiusvis
 nihil aliud est, quam impossibilitas ut inuoluatur duo con-
 tradictoria: sed Petrus existens est impossibilitas, ut
 quodvis aliud non inuoluatur duo contradictoria, & est con-
 tingens: ergo Petrus existens, & contingens est possibi-
 litas contingens cæterorum possibilium. Quinto: cum
 Deus vnum è possibilibus sit, idem probatur de Deo: ni-
 Christoph. de Ortega, de Deo Vno. Tomus I.

mirum Petrum contingenter existentem esse possibilita-
 tem contingentem Dei: id quod vltius etiam probatur:
 quia quiddam identificatur cum Petro contingens est, &
 defectibile: sed Dei possibilitas, quæ idem est atque im-
 possibilitas, ut Deus duo contradictoria inuoluatur, iden-
 tificatur cum Petro: ergo possibilitas Dei est contingens,
 & defectibilis, quod sensu quovis dissonum, acque hor-
 rendum est. Denique id ipsum probatur de contingentem
 negatione Petri, quæ æque suum contradictorium exi-
 stentia Petri excludit, atque ab ea, cum adest ipsa, exclu-
 datur.

3. Nihil autem horum, & similium absurdorum, quare
 neque vllam Dei entis necessarii connexionem cum
 aliquo, adhuc è possibilibus, demonstrari, imo neque proba-
 biliter suaderi fallaci illo arguendi modo facile ostendo.
 Etenim, siue coexistentia plurium ab eorum omnium
 existentia non differt, siue hæc ab essentia distinguatur,
 siue non: ita coexistendi eorundem possibilitas à possibi-
 litatum, quæ in cunctis illis simul sumptis est, congerie ni-
 hilo differt. Quare nulli eorum seorsum continere magis
 potest, quam eorum omnium existentia, vni existentia
 vnius solum possint convenire. Vnde constat fallam esse
 argumenti maiorem, in qua, & affirmatur de Deo solo
 possibilitas coexistendi Petro possibili (quod non minus
 repugnat, quam affirmare de parte complexi complexum
 totum) & insuper impossibilitas coexistendi Petro chi-
 mærico, quæ intrinseca Deo nullatenus est. Ex eo enim,
 quod ex parte Petri chimærici deur impossibilitas exi-
 stendi, cuius possibilitas existendi, tanquam pars, possibi-
 litatem coexistendi, & Dei cum ipso, & ipsius cum Deo
 debebat necessario componere, deficit possibilitas coexi-
 stendi, daturque huius impossibilitas absoluta, quin ex
 parte sua aliquid ad eam coexistendi impossibilitatem
 Deus apponat, cum quo, utpote ante necessarii, nihil
 impossibilitatis identificari potest. Ad eius autem maioris
 probationem, Respondeo: In ea hypothesi impossibili
 existentia, & non existentia: simultanea Petri illius chi-
 mærici Deum coexistiturum, & non coexistiturum simul Pe-
 tro chimærico, & chimæricæ quidem, non ex parte sui, sed
 termini alterius extremi necessarij ad coexistentiam, qui
 Petrus chimæricus est.

4. Hinc ad syllogismum in Darij, respondeo distinguen-
 do. Maiorem omne nullo modo coexistens Petro ex defectu
 Petri solius. Nego maiorem. Ex defectu sui, concedo mai-
 orem. Et similiter minorem. Deus est nullo modo coexi-
 stens Petro, ex defectu Petri fateor: ex defectu sui nego
 minorem, & inde consequentiam. Ad alium in Camestres
 distingue maiorem. Est simile Petro ut existenti, fateor:
 ut non existenti, diffiteor: & similiter minorem, & nego
 consequentiam. Insuper facilius distingue maiorem primi
 syllogismi, nullo modo coexistens Petro, ac simul coexi-
 stens distinguitur ab omni coexistendi Petro, fallum: nul-
 lo modo coexistens solum verum est. Deus autem ita est
 nullo modo coexistens Petro, ut simul coexistens sit in
 ea hypothesi. Quare nihil inferitur. Sed instas: quoties-
 cumque duo nequeunt existere simul, siue coexistere sibi,
 existente vno, nequit existere aliud: at Deus & Petrus
 chimæricus nequeunt existere simul: ergo existente Deo,
 nequit existere chimæra, neque existente chimæra po-
 tesse existere: Deus distingue facile maiorem ex oppositio-
 ne illorum duorum inter se, fateor. Ex impossibilitate
 præcisa alterius, quæ est in Petro chimærico, diffiteor, &
 nego inde consequentiam.

5. Arguunt secundo. Distinctio Dei à Petro, & chimæ-
 ra extensior, ampliorque est, quam distinctio Dei à solo
 Petro: ergo infer Petrum non esse chimæram: sed è præ-
 dicatis intrinsecis Deus est distinctio Dei à Petro, & chi-
 mæra: ergo ex prædicatis intrinsecis Dei inferatur Petrum
 non esse chimæram. Apertior est adhuc paralogismi huius
 fallacia. Distinctio enim apertius plura, ut plura includit
 extrema essentialiter, & quo maior, & amplior est, plura, &
 plura: eiusdem enim ad seipsum distinctio esse, imo cogi-
 tati, minime potest. Vnde concessio antecedenti primo
 distingue consequens: secundum omnia extrema, quæ in-
 cludit distinctio, concedo consequentiam: secundum vnu
 quodque eorum, nego consequentiam. Hinc constat nega-
 dum prorsus esse subsumptum antecedens ad consequen-
 tiam secundam. Nam, siue Deus tria illa extrema, quæ in
 distinctione, tanquam fundamentum, & terminus (sicut in
 alijs

ORTEGA
 de A. pari
 D. Via

His omnibus relationibus prædicamentibus) essentia-
liter clauduntur, esse secundum sui intrinsecam nequit: ita
neque secundum intrinsecam eorum omnium distinctio esse
viquam potest.

6. Arguunt Tertio, celebri illo sophismate Alberti
de Saxonia, & Soti. Etenim in omni disiunctiva vera
ab exclusione vnius partis necessario inferitur positio alteri-
us: quia ad eius veritatem vna saltem disiunctiva pro-
positio vera esse debet. Vnde ex hac: *Petrus currit,*
vel Ioannes sedet: si Petrus non currit legitime, & ne-
cessario inferitur: ergo Ioannes sedet: ergo ex hac disi-
unctiva vera: *Petrus est rationalis*, vel *possibilis*, vel
datur carentia Dei: si Petrus supponatur non rationalis,
vel possibilis legitime inferitur: ergo datur carentia
Dei. Respondent Recentiores disiunctiva vera ab exclu-
sione vnius partis valere consequentiam ad positionem
alterius, tunc solum, cum id quod inferitur magis im-
possibile non est, quam id ex quo inferitur. Etenim mi-
nus impossibile nequit connecti cum impossibili maio-
ri (ut opus est ad hoc, ut ex vno impossibili minori,
inferatur aliud impossibile maius) si autem ex exclu-
sione possibilitatis Petri, quæ impossibilis est, inferre-
tur carentia Dei, cuius existentia maioris, magisque ne-
cessariae necessitatis est, quam Petri, imo creaturarum
cunctarum, simul etiam sumptarum, possibilitas, ut
ostendimus certam, i. numero 5. Ex impossibilitate mi-
nori maiori impossibilitas inferitur: minus quippe im-
possibile est totam disiunctivam etiam ex utraque parte,
nec solum ex parte vna impossibilitatis Petri, falsam si-
mul, ac veram esse, quam Dei carentiam apponi, seu
Deum absolute non exilire.

7. Ob quam eandem rationem non tenet simile ar-
gumentum quo probare aduersarij possent Petri possi-
bilitatem cum possibilitate, seu non repugnantia Ioan-
nis necessario connecti hoc pacto: vel Petrus possibilis
est, vel repugnat Ioannes (quod est omnino verum; cum
Petrus necessario sit possibilis, atque ad disiunctivam ve-
ritatem alteram e propositionibus verificari satis sit) ergo,
si Petrus non est possibilis, Ioannes repugnat, ac
proinde huius possibilitas, seu non repugnantia cum
Petri possibilitate connectit. Etenim, cum pars altera
disiunctivæ, ratione cuius verificari in eo argumento
contradicitur disiunctiva, cum Petrus impossibilis suppo-
nitur, siue non esse possibilis, sit necessario falsa, ut-
potè negatiua in materia necessaria, vera simul, &
falsa erit: si autem inde inferatur repugnantia Ioannis,
quæ falso affirmabatur in altera disiunctivæ propositio-
ne, tanquam vera, (quæ tamen non potest non falsa esse,
utpotè affirmatiua propositio in materia remota & im-
possibili) Ex altera etiam parte disiunctiva simul vera, &
falsa conuincetur: ac proinde ex vno contradictorio si-
mul vero, & simul falso alterum inferetur contradicto-
rium simul verum, & falsum, atque disiunctivam ve-
ram ex utraque parte falsificari: quod magis impossi-
bile est, quam falsificari ex vna tantum. Cum maius
impossibile sit dari duo impossibilia, quam vnum solum,
vnde constat fallax esse argumentum.

8. Atque vniuersim eiusmodi argumentationis fal-
lacia amplius in omni materia ostenditur: cum enim ex
veritate disiunctivæ veræ ratione vnius solum propositi-
onis ex pluribus, quibus constat, argumentum sumi-
tur: ea quidem propositio excludi non potest ut falsa,
ut altera inferatur (in quacunque materia utraque pro-
positio sit) alioqui veritas ipsa disiunctivæ, ex qua so-
lum argumentum ad tollendum certo in conclusione
verum duci potest, in exclusione, quæ in antecedenti
ponitur destruetur: ac proinde ex falso antecedenti ar-
gumentum procedet: ut patet in argumentis factis, at-
que in disiunctiva tota v.g. *Petrus currit, vel Ioannes*
sedet, quam suppono veram esse solum, quia Petrum
currere verum est: Quam si secludas ut falsam totam
disiunctivam falsam esse supponis: ac proinde implicat
in antecedenti, atque ex antecedenti falso discutris:
neque adest vis ad inferendum ab exclusione vnius, ad
veritatem propositionis alterius. Etenim vis tota illa-
tionis eiusmodi est, ne sit falsa disiunctiva, quæ vera
est: aut eo ipso, quod ponitur vel absolute, vel æquiva-
lenter ex hypothesi, vel suppositione in antecedenti fal-

sa ea propositio, ratione cuius tantum tota disiunctiva
est vera, tota illa disiunctiva falsa redditur: ergo nulla
est vis ad inferendum in consequenti alteram propositio-
nem, ne deficiat à veritate disiunctiva, quæ iam in an-
tecedenti à veritate supponitur defecisse. Vnde illud
axioma ab exclusionem partis vnius disiunctivæ veræ, ra-
tione vnius partis solum ad alteram partem inferendam
valere argumentum, tunc solum verum est, cum pars
quæ excluditur ea non est ratione cuius tota disiunctiva
vera est.

9. Denique oppones. Non est maioris constantiæ,
& necessitatis impossibilitas chimæ, quam possibili-
tas creaturæ: atqui Deus sine suæ necessitatis summa
iactura connectitur cum aliqua chimæ: ergo sine cuius-
dem iactura connecti potest cum possibilitate creaturæ.
Maior videtur certa: neque enim maior difficultas, aut
repugnantia transitus est ab impossibilitate chimæ ad
possibilitatem creaturæ: quam à possibilitate creaturæ
ad impossibilitatem chimæ. Minor probatur: quia
Deus e prædicatis intrinsecis connectitur cum impossi-
bilitate alterius Dei, ita, ut ex alterius Dei possibilitate
Deus periret. Negatur tamen minor. Ad cuius proba-
tionem dicite. Deum non connecti cum impossibilitate
alterius Dei intrinseca alteri Deo, atque Deo vero ex-
trinseca, sed cum impossibilitate, seu carentia alterius
Dei, huic extrinseca, Deo autem vero intrinseca. Ipse
enim Deus, cum vniuersus, singularissimus, atque (ut
sic loquar) *hicissimus*, siue hæc entitas determinata
sit: atque alter Deus sit Deus, non hæc entitas determi-
nata, quæ significatio Dei alterius proinde repugnat, est-
que positium, quod contradicit mediæ formaliter
positiue chimæ Dei alterius, qui ex prædicatis intrin-
secis impossibilis est, ac proinde intrinseca necessaria
carentia sui: constat primo maiorem alius chimam,
& impossibilitatem esse in secundo, seu alio Deo, quam
in chimæ alius: quia esse positium Dei, quod maioris
necessitatis est, quam positium quodvis aliud esse crea-
tum, quod sibi oppositum impossibile excludat. Constat
etiam Deum proprie non connecti cum alio, cum dici-
tur connecti cum carentia necessaria alterius Dei, sed
cum ipso, cum quo nequit esse vera, & realis connec-
tio Dei, sed logica rationis, & fictitia, & quidem Deus
alter chimæ est, non eius necessaria negatio, & forma-
lis immediata, & intrinseca, veraque a rebus exclusio,
quam includit, inferque vnitas, & singularitas hici-
ssima Dei: ex qua illatione, non cum chimæ alterius
Dei, sed cum eius totius formæ motione & a rebus
exclusionem immediata Deus verus connexus conuincere-
tur.

QVÆSTIO IV.

*An Omnipotentia, vel aliquid Deo in-
trinsècum sit formalis possibilitas
creaturarum?*

ICET rem hanc antiquiores nonnulli attrixerint,
eaque pro Omnipotentia affirmatiue resoluunt,
non tamen eis impensis, quibus eidem sententiæ
Recentiores non solum ex prædicato Omnipotentie, sed
entis etiam necessarij diuini adhæserunt. Idcirco apud non
admodum iuniores brevis questio erat, quæ iam iustus,
nec satis brevis, est liber. Consulto dixi formalis possi-
bilitas creaturarum. Nam omnipotentiam esse
actiuam earum possibilitatem extra dubium
est: cum creaturæ nihil sine omnipoten-
tenti fieri esse
possit.

CERTAM.